EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 11.8.2021
COM(2021) 469 final

2021/0263 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

ETA:n sekakomiteassa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta yhteistyöstä muilla kuin neljän vapauden alaan kuuluvilla erityisalueilla tehdyn ETA-sopimuksen pöytäkirjan 31 muuttamiseen

(Horisontti Eurooppa)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN KOHDE

Tämä ehdotus koskee päätöstä ETA:n sekakomiteassa unionin puolesta otettavan kannan vahvistamisesta, silloin kun tämän elimen on määrä antaa yhteistyöstä muilla kuin neljän vapauden alaan kuuluvilla erityisalueilla tehdyn ETA-sopimukseen liitetyn pöytäkirjan 31 muuttamista koskeva sekakomitean päätös.

2. EHDOTUKSEN TAUSTA

2.1. ETA-sopimus

Euroopan talousalueesta tehdyssä sopimuksessa, jäljempänä ’ETA-sopimus’, taataan Euroopan talousalueen kansalaisille ja talouden toimijoille yhtäläiset oikeudet ja velvollisuudet sisämarkkinoilla. Siinä määrätään neljää vapautta koskevien EU:n säädösten saattamisesta osaksi 30 ETA-maan eli EU:n jäsenvaltioiden, Norjan, Islannin ja Liechtensteinin lainsäädäntöä. ETA-sopimus kattaa lisäksi yhteistyön muilla tärkeillä aloilla, kuten tutkimuksen ja kehityksen, koulutuksen, sosiaalipolitiikan, ympäristön, kuluttajansuojan, matkailun ja kulttuurin aloilla, joita kutsutaan yhteisesti sivuaviksi ja horisontaalisiksi politiikoiksi. ETA-sopimus tuli voimaan 1. tammikuuta 1994. Euroopan unioni ja sen jäsenvaltiot ovat sopimuksen sopimuspuolia.

2.2. ETA:n sekakomitea

ETA:n sekakomitea vastaa ETA-sopimuksen hallinnoinnista. Se on foorumi ETA-sopimuksen toimintaan liittyvää näkemysten vaihtoa varten. Se tekee päätöksensä yksimielisesti. Lissabonin sopimuksen mukaisesti vastuu ETA-asioiden koordinoinnista EU:n puolella on Euroopan ulkosuhdehallinnolla.

2.3. Suunniteltu ETA:n sekakomitean säädös

ETA:n sekakomitean on määrä hyväksyä ETA:n sekakomitean päätös, joka koskee yhteistyöstä muilla kuin neljän vapauden alaan kuuluvilla erityisalueilla tehdyn ETA-sopimukseen liitetyn pöytäkirjan 31 muuttamista, jäljempänä ’suunniteltu säädös’.

Suunnitellun säädöksen tarkoituksena on laajentaa ETA-sopimuksen sopimuspuolten yhteistyö kattamaan ETA:n EFTA-valtioiden osallistuminen Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaan. Tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman ”Horisontti Eurooppa” perustamisesta, sen osallistumista ja tulosten levittämistä koskevien sääntöjen vahvistamisesta sekä asetusten (EU) N:o 1290/2013 ja (EU) N:o 1291/2013 kumoamisesta 28 päivänä huhtikuuta 2021 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/695[1] ja Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutista 20 päivänä toukokuuta 2021 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/819 (uudelleenlaadittu)[2] otetaan sen vuoksi osaksi ETA-sopimusta.

Koska Liechtenstein ei ole ilmaissut kiinnostustaan osallistua Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaan, ETA:n sekakomitean päätösluonnos koskee ainoastaan Norjaa ja Islantia.

EU:n talousarviopolitiikan mukaisesti osallistuminen EU:n toimintaan on mahdollista vasta, kun vastaava rahoitusosuus on maksettu. Maksu voidaan suorittaa heti sen jälkeen kun tämä

[1] EUVL L 170, 12.5.2021, s. 1.
[2] EUVL L 189, 28.5.2021, s. 61.

luonnos neuvoston päätökseksi on hyväksytty ja kun Euroopan komissio on vahvistanut rahoituspyynnön ja toimittanut sen ETA:n EFTA-valtioille.

Sen vuoksi sekakomitean päätösluonnosta sovelletaan takautuvasti 1. tammikuuta 2021 lähtien, jotta voitaisiin kattaa 1. tammikuuta 2021 ja asianomaisen maksun vastaanottamisen välinen ajanjakso. Takautuva soveltaminen ei vaikuta asianomaisten henkilöiden oikeuksiin ja velvollisuuksiin, ja se noudattaa luottamuksensuojan periaatetta.

Suunnitellusta säädöksestä tulee sopimuspuolia sitova ETA-sopimuksen 103 ja 104 artiklan mukaisesti.

3. UNIONIN PUOLESTA OTETTAVA KANTA

Komissio toimittaa ETA:n sekakomitean päätösluonnoksen neuvostolle hyväksyttäväksi unionin kantana. Komissio toivoo voivansa esittää sen ETA:n sekakomiteassa mahdollisimman pian.

Liitteenä olevan ETA:n sekakomitean päätösluonnoksen sisältö ja luonne eivät ole pelkästään neuvoston asetuksen (EY) N:o 2894/94 1 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja teknisiä mukautuksia. Näin ollen neuvosto vahvistaa unionin kannan.

4. OIKEUSPERUSTA

4.1. Menettelyllinen oikeusperusta

4.1.1. Periaatteet

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä ’SEUT-sopimus’, 218 artiklan 9 kohdassa määrätään päätöksistä ”sopimuksella perustetussa elimessä unionin puolesta esitettävien kantojen vahvistamisesta, silloin kun tämän elimen on annettava säädöksiä, joilla on oikeusvaikutuksia, lukuun ottamatta säädöksiä, joilla täydennetään tai muutetaan sopimuksen institutionaalisia rakenteita”.

Ilmaisu ”säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia” kattaa myös säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia kyseiseen elimeen sovellettavan kansainvälisen oikeuden nojalla. Se kattaa myös välineet, joilla ei ole sitovaa vaikutusta kansainvälisen oikeuden nojalla, mutta jotka ”voivat vaikuttaa ratkaisevasti sen säännöstön sisältöön, jonka unionin lainsäätäjä antaa”[3].

4.1.2. Soveltaminen käsillä olevassa asiassa

ETA:n sekakomitea on sopimuksella eli ETA-sopimuksella perustettu elin. Säädös, joka ETA:n sekakomitean on määrä antaa, on säädös, jolla on oikeusvaikutuksia. Suunniteltu säädös on sitova kansainvälisen oikeuden nojalla ETA-sopimuksen 103 ja 104 artiklan mukaisesti.

Suunnitellulla säädöksellä ei täydennetä eikä muuteta sopimuksen institutionaalisia rakenteita. Sen vuoksi ehdotetun päätöksen menettelyllinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohta yhdessä Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2894/94 1 artiklan 3 kohdan kanssa.

[3] Unionin tuomioistuimen tuomio 7.10.2014, Saksa v. neuvosto, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64 kohta.

4.2. Aineellinen oikeusperusta

4.2.1. Periaatteet

SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla annettavan päätöksen aineellinen oikeusperusta määräytyy ensisijaisesti sen suunnitellun säädöksen tavoitteen ja sisällön perusteella, jota unionin puolesta otettava kanta koskee. Jos suunnitellulla säädöksellä on kaksi tavoitetta tai siihen sisältyy kaksi osatekijää ja jos näistä tavoitteista tai osatekijöistä toinen on mahdollista määritellä pääasialliseksi tavoitteeksi tai osatekijäksi, johon nähden toinen tavoite tai osatekijä on liitännäinen, SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla hyväksyttävällä päätöksellä on oltava vain yksi aineellinen oikeusperusta eli se, jota pääasiallinen tai ensisijainen tavoite tai osatekijä edellyttää.

Kun suunnitellulla säädöksellä on samanaikaisesti useita tavoitteita tai kun siihen sisältyy useita osatekijöitä, joita ei voida erottaa toisistaan ja joista yksikään ei ole toisiin nähden liitännäinen, SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla annettavan päätöksen aineellisessa oikeusperustassa on poikkeuksellisesti mainittava kaikki asianmukaiset oikeusperustat.

4.2.2. Soveltaminen käsillä olevassa asiassa

Ehdotetun päätöksen aineellisen oikeusperustan on vastattava sen säädöksen aineellista oikeusperustaa, joka sillä sisällytetään ETA-sopimukseen.

Horisontti Eurooppa -puiteohjelma perustuu SEUT-sopimuksen osastoihin ”Teollisuus” ja ”Tutkimus ja teknologinen kehittäminen sekä avaruusala” (173, 182, 183 ja 188 artikla).

Sen vuoksi ehdotetun päätöksen aineellisena oikeusperustana ovat seuraavat määräykset: SEUT-sopimuksen 173 artiklan 3 kohta, 182 artiklan 1 kohta, 183 artikla ja 188 artiklan toinen kohta.

4.3. Päätelmät

Ehdotetun päätöksen oikeusperustana tulisi olla SEUT-sopimuksen 173 artiklan 3 kohta, 182 artiklan 1 kohta, 183 artikla ja 188 artiklan toinen kohta yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan kanssa ja Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2894/94 1 artiklan 3 kohta.

5. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Norja ja Islanti maksavat rahoitusosuudet unionin talousarvioon. Tarkka määrä määritetään ETA-sopimuksen määräysten mukaisesti, kun tämä luonnos neuvoston päätökseksi on hyväksytty.

6. SUUNNITELLUN SÄÄDÖKSEN JULKAISEMINEN

Koska ETA:n sekakomitean säädös muuttaa yhteistyöstä muilla kuin neljän vapauden alaan kuuluvilla erityisalueilla tehtyä ETA-sopimuksen pöytäkirjaa 31, on aiheellista julkaista säädös *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* sen jälkeen kun se on hyväksytty.

2021/0263 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

ETA:n sekakomiteassa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta yhteistyöstä muilla kuin neljän vapauden alaan kuuluvilla erityisalueilla tehdyn ETA-sopimuksen pöytäkirjan 31 muuttamiseen

(Horisontti Eurooppa)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 173 artiklan 3 kohdan, 182 artiklan 1 kohdan, 183 artiklan ja 188 artiklan toisen kohdan yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 28 päivänä marraskuuta 1994 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2894/94[4] ja erityisesti sen 1 artiklan 3 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Sopimus Euroopan talousalueesta[5], jäljempänä ’ETA-sopimus’, tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 1994.

(2) ETA-sopimuksen 98 artiklan mukaan ETA:n sekakomitea voi päättää muuttaa muun muassa ETA-sopimuksen pöytäkirjaa 31, joka sisältää määräyksiä yhteistyöstä muilla kuin neljän vapauden alaan kuuluvilla erityisalueilla.

(3) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/695[6] olisi otettava osaksi ETA-sopimusta.

(4) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/819[7] olisi otettava osaksi ETA-sopimusta.

(5) Sen vuoksi olisi muutettava ETA-sopimuksen pöytäkirjaa 31 (yhteistyöstä muilla kuin neljän vapauden alaan kuuluvilla erityisalueilla).

---

4 EYVL L 305, 30.11.1994, s. 6–8.

5 EYVL L 1, 3.1.1994, s. 3.

6 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/695, annettu 28 päivänä huhtikuuta 2021, tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmasta ”Horisontti Eurooppa”, sen osallistumista ja tulosten levittämistä koskevista säännöistä sekä asetusten (EU) N:o 1290/2013 ja (EU) N:o 1291/2013 kumoamisesta, EUVL L 170, 12.5.2021, s. 1.

7 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/819, annettu 20 päivänä toukokuuta 2021, Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutista (uudelleenlaadittu), EUVL L 189, 28.5.2021, s. 61.

(6) ETA:n sekakomiteassa otettavan unionin kannan olisi sen vuoksi perustuttava tähän päätökseen liitettyyn ETA:n sekakomitean päätösluonnoksen,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

ETA:n sekakomiteassa unionin puolesta otettava kanta ETA-sopimuksen pöytäkirjan 31 (yhteistyöstä muilla kuin neljän vapauden alaan kuuluvilla erityisalueilla) ehdotettuun muuttamiseen perustuu tähän päätökseen liitettyyn ETA:n sekakomitean päätösluonnokseen.

2 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja